

มาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลาย

นายเกียรติศักดิ์ งามรไมตรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-1804-7

ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- 5 ส.ศ. 2551

120824555

MEASURES TO PROTECT INDIVIDUALS FROM BANKRUPTCY

Mr. Kiattisak Pamornmaitree

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws in Laws

Faculty of Law

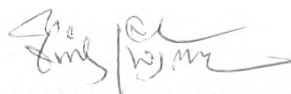
Chulalongkron University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-1804-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ มาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลาย
โดย นายเกียรติศักดิ์ ภมรไมตรี
สาขาวิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์มูรธา วัฒนะชีวะกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ไกรสร บารมีอวยชัย

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

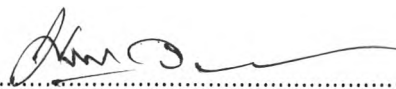

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธิดิพันธุ์ เทื่อบุญชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

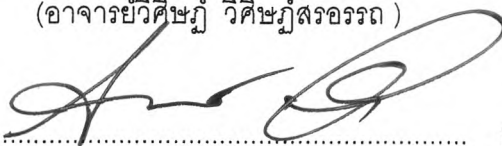
..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์มูรธา วัฒนะชีวะกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ไกรสร บารมีอวยชัย)

..... กรรมการ
(อาจารย์วิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา)

เกียรติศักดิ์ ภมรไมตรี : มาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลาย [MEASURES TO PROTECT INDIVIDUALS FROM BANKRUPTCY]
อาจารย์ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์มรุธา วัฒนชะวีระกุล, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม: อาจารย์ไกรสร บารมีอวยชัย, 159 หน้า ISBN 974-17-1804-7

ผลกระทบของวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ลูกหนี้ทั้งที่เป็นนิติบุคคลและบุคคลธรรมดาต่างประสบปัญหาทางการเงินซึ่งไม่อาจชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้ทันที พระราชบัญญัติล้มละลายจึงได้มีการเพิ่มเติมกระบวนการฟื้นฟูกิจการเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ที่เป็นนิติบุคคลให้สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้โดยไม่ต้องล้มละลาย กรณีลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาก็ยังคงต้องถูกบังคับตามกฎหมายล้มละลายเดิมซึ่งต้องตกเป็นบุคคลล้มละลายเท่านั้น ทั้งที่ลูกหนี้ดังกล่าวเป็นพื้นฐานทางเศรษฐกิจของประเทศที่สำคัญ ประกอบกับลูกหนี้ยังมีความสามารถในการชำระหนี้คืนให้แก่เจ้าหนี้ได้ ทำให้การตกเป็นบุคคลล้มละลายจึงไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนร่วมโดยแท้จริงได้

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแนวคิดของกฎหมายล้มละลายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลาย ซึ่งจากการศึกษากฎหมายล้มละลายของประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกา พบว่ามีการสร้างมาตรการทางกฎหมายขึ้นเพื่อเอื้อให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาให้มีโอกาสได้รับการจัดการหนี้ อย่างเช่นลูกหนี้ที่เป็นนิติบุคคล โดยมาตรการดังกล่าวประกอบด้วย การให้อำนาจศาลใช้ดุลพินิจและมีคำสั่งต่างๆ ในการจัดการของลูกหนี้ การบังคับหยุดพักชำระหนี้และการกำจัดสิทธิของผู้เกี่ยวข้อง การปลดเปลื้องหนี้ และการยกเลิกมาตรการดังกล่าว เป็นต้น แต่จากการศึกษาหลักเกณฑ์ที่มีการเพิ่มเติมเข้ามาในพระราชบัญญัติล้มละลายของไทยเป็นเพียงเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ที่เป็นนิติบุคคลเท่านั้น ซึ่งเป็นข้อจำกัดของกฎหมายล้มละลายของไทยที่ยังไม่มีความสมบูรณ์เพียงพอต่อการช่วยเหลือลูกหนี้ทุกรายอย่างแท้จริง และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม สมควรกำหนดให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาได้รับโอกาสในการช่วยเหลือให้มีการจัดการหนี้ภายใต้กฎหมายล้มละลายของไทยด้วย

ดังนั้นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงเสนอแนวทางในการบัญญัติมาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา ดังนี้

1. เสนอแนวทางในการกำหนดคุณสมบัติของลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา
2. กำหนดหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งผู้ดูแลจัดการหนี้ให้แก่ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา
3. เสนอแนวทางในการสร้างกระบวนการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ต้องล้มละลาย
4. กำหนดหลักเกณฑ์การยกเลิกมาตรการช่วยเหลือและการปลดเปลื้องหนี้ของลูกหนี้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้เสนอให้มีการเพิ่มเติมมาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ต้องล้มละลายในส่วนของการประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย ทั้งนี้เพื่อให้ลูกหนี้สามารถจัดการหนี้ได้ก่อนตกเป็นบุคคลล้มละลาย

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์..... ลายมือชื่อนิสิต.....
ปีการศึกษา.....2545..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4286057334: MAJOR LAWS

KEY WORD: INSOLVENCY / BANKRUPTCY.

KIATTISAK PAMORNMAITREE: MEASURE TO PROTECT INDIVIDUALS FROM BANKRUPTCY.

THESIS ADVISOR: ASSIST. PROF. MURATA WATTANACHEVAKUL, THESIS COADVISOR:

PROF. KRAISORN BARAMEEAUYCHAI; 159 PP. ISBN 974-17-1804-7

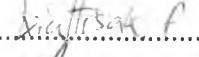
The economic crisis in Thailand has caused many juristic persons and individuals to face financial difficulties, or not being able to pay back their debts to the creditor on time. Therefore, the Bankruptcy Act has added a restorative process which can help juristic persons to continue with their business with out facing bankruptcy. On the other hand, individuals are still bound by the Bankruptcy Act to go bankrupt. Under consideration that the debtors are foundation of country's economic, and they have the capability to pay back their debts, forcing them to bankruptcy does not indeed beneficial to the society.

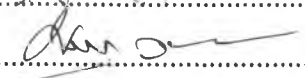
The objective of this thesis is to explore the concept of measure to protect individuals from bankruptcy. From researches in bankruptcy laws of the United States and the United Kingdom, it is found that both contain measures to assist individuals to have debt management, similar to juristic persons. The measures allow court to use judgment in ordering debt management, postponement of due-date, as well as limitation to the persons' right involved in the debt compromise. However, the research shows Thai Bankruptcy Act assistance only applies to those juristic persons. This limitation means that it is an incomplete process to protect all debtors. From the equity point of view, individuals should receive the same kind of assistance similarly to juristic persons under the same Bankruptcy Act.

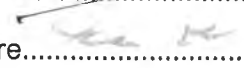
Consequently, this thesis proposes an approach to enact measures to protect individuals from bankruptcy as follows:

1. To set qualification for individuals debt owner.
2. To set standards for appointing debt handler for individuals.
3. To propose a way to create process to protect individuals from bankruptcy.
4. To set standard in cancellation of such protective measure.

In conclusion, this thesis proposes an additional measure to assist a debtor to make a compromise with one' creditor before facing bankruptcy.

Field of study.....Law..... Student's signature.....

Academic year.....2002..... Advisor's signature.....

Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความเมตตากรุณาอย่างยิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนะชีวะกุล และท่านอาจารย์ไกรสร บารมีอวยชัย ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และสละเวลาในการให้คำปรึกษาร่วมทั้งให้คำแนะนำในข้อคิดเห็นต่างๆ อันเป็นประโยชน์ให้แก่ผู้เขียนเป็นอย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสอง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ร่วมทั้งรับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์วิศิษฎ์ วิศิษฎ์สรอรรถ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ร่วมทั้งรับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา ที่กรุณาให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ร่วมทั้งรับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอขอบคุณบรรดาเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ทุกท่านที่ให้บริการการค้นคว้าข้อมูลในการจัดทำวิทยานิพนธ์ด้วยดีเสมอมา รวมถึงเจ้าหน้าที่ทุกท่านในคณะนิติศาสตร์ที่ยินดีตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับระเบียบการศึกษาต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยกำหนดด้วยดีตลอดมา

ผู้เขียนขอขอบคุณเพื่อน พี่ และน้อง ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้หากมีประโยชน์บ้างประการใด ขอยกให้ครูและอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้เขียน และหากมีข้อผิดพลาดประการใดผู้เขียนขอรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

ท้ายสุด ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อและคุณแม่ผู้ที่คอยส่งเสริมสนับสนุน และเป็นกำลังใจให้แก่ผู้เขียนในการศึกษาเล่าเรียนด้วยดีตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ข
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย.....	6
1.3 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	7
1.4 วิธีการศึกษาวิจัย.....	7
1.5 สมมติฐานการศึกษาวิจัย.....	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย.....	8
บทที่ 2 แนวคิดของกฎหมายล้มละลายสำหรับบุคคลธรรมดา.....	9
2.1 แนวคิดของกฎหมายล้มละลายในยุคโรมัน.....	11
2.2 แนวคิดของกฎหมายล้มละลายในประเทศอังกฤษ.....	12
2.3 แนวคิดของกฎหมายล้มละลายในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	15
2.4 แนวคิดของกฎหมายล้มละลายในประเทศไทย.....	18
2.5 สรุปแนวคิดของกฎหมายล้มละลายสำหรับบุคคลธรรมดา.....	21
บทที่ 3 มาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลาย ตามกฎหมายล้มละลายในต่างประเทศ.....	26
3.1 ความเบื้องต้น.....	27
3.1.1 แนวคิดและหลักการตามกฎหมายล้มละลายประเทศสหรัฐอเมริกา.....	29
3.1.2 แนวคิดและหลักการตามกฎหมายล้มละลายประเทศอังกฤษ.....	30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2 มาตรการบังคับหยุดพักชำระหนี้.....	32
3.2.1 หลักเกณฑ์การบังคับหยุดพักชำระหนี้ของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	33
3.2.2 หลักเกณฑ์การบังคับหยุดพักชำระหนี้ของประเทศไทย.....	37
3.3 สิทธิและหน้าที่ของผู้ดูแลจัดการหนี้ของลูกค้า.....	39
3.3.1 สิทธิและหน้าที่ของผู้ดูแลจัดการหนี้ของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	40
3.3.2 สิทธิและหน้าที่ของผู้ดูแลจัดการหนี้ของประเทศไทย.....	41
3.4 กระบวนการตามหลัก Chapter 7.....	43
3.5 กระบวนการตามหลัก Chapter 13.....	45
3.5.1 การเริ่มต้นของกระบวนการตามหลัก Chapter 13.....	46
3.5.2 สิทธิและหน้าที่ของลูกค้า.....	48
3.5.3 การจัดเตรียมแผนการชำระหนี้.....	48
3.5.4 การอนุมัติตามแผนการชำระหนี้.....	50
3.5.5 การปลดปล่อยหนี้ของลูกค้า.....	54
3.5.6 การแก้ไขแผนการชำระหนี้ภายหลังการอนุมัติแผน.....	56
3.5.7 การยกเลิกมาตรการช่วยเหลือลูกค้า.....	57
3.6 มาตรการตามหลัก Individual Voluntary Arrangements.....	59
3.6.1 ความเบื้องต้น.....	60
3.6.2 คุณสมบัติของบุคคลที่จะขอยื่นจัดการหนี้สิน.....	61
3.6.3 การรายงานแผนการชำระหนี้ของลูกค้า.....	62
3.6.4 การประชุมเจ้าหนี้.....	63
3.6.5 สิทธิของเจ้าหนี้มีประกัน.....	65
3.6.6 การอนุมัติแผนการชำระหนี้ของลูกค้า.....	66
3.6.7 การจัดการตามแผนการชำระหนี้ของลูกค้า.....	67
3.6.8 การยกเลิกแผนการชำระหนี้ของลูกค้า.....	68
3.7 สรุปมาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลาย ตามหลักกฎหมายล้มละลายในต่างประเทศ.....	69

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 มาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลาย..	73
4.1 บทบาทและความสำคัญของบุคคลธรรมดาในระบบธุรกิจ.....	75
4.2 ข้อจำกัดของกฎหมายล้มละลาย.....	79
4.2.1 อำนาจของศาลตามมาตรา 14 ของกฎหมายล้มละลาย.....	80
4.2.2 การประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย.....	83
4.2.3 สรุปข้อจำกัดของกฎหมายล้มละลาย.....	87
4.3 แนวคิดและหลักการในการกำหนดมาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลาย.....	90
4.3.1 แนวคิดและหลักการเบื้องต้น.....	91
4.3.2 มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาที่มีรายได้ประจำ.....	96
4.3.3 มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาที่ประกอบกิจการ.....	98
4.4 มาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลาย.....	100
4.4.1 การกำหนดมาตรการบังคับทางกฎหมาย.....	100
4.4.1.1 การจำกัดสิทธิของเจ้าหนี้และผู้เกี่ยวข้อง.....	100
4.4.1.2 การให้ความคุ้มครองแก่สิทธิของเจ้าหนี้และผู้เกี่ยวข้อง.....	102
4.4.1.3 สิทธิและหน้าที่ของผู้ดูแลแผนการชำระหนี้.....	103
4.4.1.4 สิทธิและหน้าที่ของลูกหนี้.....	104
4.4.1.5 การยกเลิกมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้.....	105
4.4.2 กระบวนการตามมาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา ต้องล้มละลายตามกฎหมายล้มละลาย.....	106
4.4.2.1 คุณสมบัติและเงื่อนไขของลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา ในการยื่นคำร้องขอตามมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้.....	106
4.4.2.2 การกำหนดรายละเอียดของคำร้องขอตาม มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้.....	107
4.4.2.3 การกำหนดรายละเอียดของแผนการชำระหนี้.....	108
4.4.2.4 การคัดค้านแผนการชำระหนี้โดยเจ้าหนี้และผู้เกี่ยวข้อง.....	109
4.4.2.5 การอนุมัติแผนการชำระหนี้.....	110

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3.2.6 การดำเนินการตามแผนการชำระหนี้.....	111
4.3.2.7 การแก้ไขแผนการชำระหนี้ภายหลังที่ศาลอนุมัติแผนแล้ว.....	112
4.3.2.8 การปลดปล่อยหนี้ของลูกหนี้.....	112
4.3.2.9 การยกเลิกแผนการชำระหนี้.....	114
4.5 สรุปมาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลาย....	115
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	118
5.1 บทสรุป.....	118
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	122
รายการอ้างอิง.....	130
ภาคผนวก.....	134
ภาคผนวก ก.....	135
ภาคผนวก ข.....	148
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	159